

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФЕДЕРАЦІЯ ХОРТИНГУ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ХОРТИНГУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 8

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ФЕДЕРАЦІЯ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ УКРАЇНИ

ISSN 2410-5317

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ХОРТИНГУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано в 2014 р.

Випуск 8

Київ
Видавець Паливода А. В.
2017

УДК 37.02 : 796.85 (08)

ББК 74.202 : 75.715

Т 33

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 12 від 28 грудня 2017 р.)*

**Збірник наукових праць входить до Переліку наукових фахових видань України,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата педагогічних наук
(наказ МОН України від 07 жовтня 2015 р. № 1021)**

Редакційна колегія:

- Бех І. Д. – дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор
(головний редактор)
- Канішевська Л. В. – доктор педагогічних наук, професор (заступник головного редактора)
- Артюшенко А. О. – доктор педагогічних наук, професор
- Беленька Г. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Болтівець С. І. – доктор психологічних наук, професор
- Діхтяренко З. М. – кандидат педагогічних наук, доцент, голова науково-методичної колегії
Національної федерації бойового хортингу України, майстер спорту
України з хортингу
- Єрмоменко Е. А. – кандидат педагогічних наук, Заслужений тренер України, Майстер
спорту України міжнародного класу, президент Національної федерації
бойового хортингу України, Заслужений працівник ФК і спорту України
- Зубалій М. Д. – кандидат педагогічних наук
- Коновець С. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Круцевич Т. Ю. – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
- Литвиненко А. М. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
- Петрочко Ж. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Приступа Є. Н. – доктор педагогічних наук, професор
- Пустолякова Л. М. – кандидат педагогічних наук
- Тимошенко О. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Тимчик М. В. – кандидат педагогічних наук, майстер спорту України з хортингу
- Федорченко Т. Є. – доктор педагогічних наук, професор
- Хатько А. В. – кандидат педагогічних наук, майстер спорту України з хортингу
- Чобітько М. Г. – доктор педагогічних наук, професор
- Півоварський Юліуш – почесний професор, PhD, ректор Вищої школи публічної і
індивідуальної безпеки „Апейрон“ (Польська Республіка)
- Порада Віктор – професор, доктор юридичних наук,
ректор Вищої школи в Карлових Варах (Чеська Республіка)
- Шортт Джеймс Джордж – президент Всесвітньої асоціації особистих охоронців (Ірландія)
- Кастлшортський
Юрчак Войтех – професор, PhD, Академія збройних сил ген. М. Р. Штефаника в
Ліптовському Мікулаші (Словацька Республіка)

Рецензенти:

- Волков Л. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Єжова О. О. – доктор педагогічних наук, кандидат біологічних наук, професор
- Оржеховська В. М. – доктор педагогічних наук, професор
- Присяжнюк С. І. – доктор педагогічних наук, професор
- Сичов С. О. – доктор педагогічних наук, професор

Т 33 Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. :
Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – 230 с.

ISBN 978-966-437-427-6.

До збірника ввійшли наукові праці вітчизняних учених, аспірантів, тренерів з бойового хортингу. Автори спрямували свій науковий пошук на багатоаспектне висвітлення шляхів щодо реалізації сучасних підходів у теорії і методики бойового хортингу.

ISBN 978-966-437-427-6

УДК 37.02 : 796.85 (08)

ББК 74.202 : 75.715

© ІПВ НАПН України

© НФБХУ

Savchenko Anatoliy, Yeromenko Eduard <i>Combat horting – educational practice for young people</i>	Savchenko Anatoliy, Yeromenko Eduard <i>Combat horting – educational practice for young people</i>	88
РОЗДІЛ 3		
МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ: РЕКРЕАЦІЯ, ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ; ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС ТРЕНУВАНЬ	MEDICAL AND BIOLOGICAL BACKGROUND OF COMBAT HORTING: RECREATION, PHYSICAL REHABILITATION; ORGANIZATION AND CONTROL OF THE TRAINING CLASSES	96
Єрмоменко Вероніка, Єрмоменко Едуард <i>Стоматологічне здоров'я дітей та молоді як чинник спортивних успіхів у бойовому хортингу</i>	Yeromenko Veronika, Yeromenko Eduard <i>Dental health of children and youth as a factor of sports success in combat horting</i>	96
Єрмоменко Едуард <i>Медико-біологічні та морфофункціональні особливості бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів</i>	Yeromenko Eduard <i>Medico-biological and morphofunctional features of combat horting in the process of educating physical culture and basics of student health</i>	112
Зубалій Ніна, Зубалій Микола, Єрмоменко Едуард, Єрмоменко Вероніка <i>Психологічні та соціальні основи виховання особистості у системі бойового хортингу</i>	Zubaliy Nina, Zubaliy Mykola, Yeromenko Eduard, Yeromenko Veronika <i>Psychological and social bases of personality education in the system of combat horting</i>	122
Івашковський Віталій, Єрмоменко Едуард <i>Психомоторика та психо-фізіологічні особливості підготовки спортсменів бойового хортингу</i>	Ivashkovskiy Vitaliy, Yeromenko Eduard <i>Psychomotor skills and psycho- physiological features of combat horting athletes training</i>	130
РОЗДІЛ 4		
ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ, ШКОЛЯРІВ І СТУДЕНТІВ ІЗ ПРЕДМЕТІВ: «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я», «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА», «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» ТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	EDUCATIONAL POTENTIAL OF COMBAT HORTING AND EDUCATIONAL METHODS FOR PRE-SCHOOLERS, SCHOOLCHILDREN AND STUDENTS ON THE SUBJECTS: «HEALTH CARE ESSENCIALS», «PHYSICAL CULTURE», «PHYSICAL EDUCATION» AND «DEFENSE OF UKRAINE»	139
Єрмоменко Едуард, Федорченко Тетяна, Діхтяренко Зоя, Єрмоменко Вероніка <i>Морально-психологічне супроводження спортсменів бойового хортингу в стресових ситуаціях у процесі змагань</i>	Yeromenko Eduard, Fedorchenko Tetiana, Dikhtiarenko Zoya, Yeromenko Veronika <i>Moral and psychological support of combat horting athletes in stressful situations during competitions</i>	139

УДК 796.817:159.947-027.556.817

Savchenko Anatoliy,
Yeromenko Eduard
University of SFS of Ukraine

COMBAT HORTING – EDUCATIONAL PRACTICE FOR YOUNG PEOPLE

Abstract. *Combat horting is a universal element in all cultures. It is especially popular with young people; statistics show that 61% of young people aged 15-24 years regularly (at least once a week) take part in sport events. Another reason for the popularity of sport is that sport provides young people with opportunities for social interaction through which they can develop the knowledge, skills and attitudes necessary for their full participation in civil society. Culture and sport are human rights and are related to various other rights.*

Key words: *combat horting, culture, physical culture, sport, youth, competition, society, social, physical skills, physical exercises, identity.*

Combat horting, physical culture is one aspect of the general culture of society; it is a sphere of social activity intended to strengthen personal health, develop one's physical capabilities, and apply the population's physical skills to the service of society. The basic indicators of the level of physical culture in a society are the population's health and physical development and the role of physical culture in upbringing and education, production, everyday life, and the structure of free time; other important indicators are the quality of physical education, the organization of amateur sports, and the winning of major athletic competitions. The major forms of physical culture are physical exercise; series of physical exercises and exercise competitions; hardening of the body; occupational and everyday hygiene; physical activities such as hiking, cycling, and boating; and physical labor as recreation for people who work at sedentary jobs.

Combat horting have historically included various actions derived from everyday life. Sports of ancient origin developed from distinctive physical exercises and movements used in work and battle. Movements used in physical education since ancient times include running, jumping, throwing, weight lifting, rowing, and swimming. Some modern sports evolved in the 19th and 20th centuries from existing sports and related spheres of culture; these include many athletic games, gymnastics, rhythmic gymnastics, the modern pentathlon, figure skating, orienteering, and touring. Technical sports came about with the development of technology and include automobile racing, motorcycle racing, cycling, airplane sports, and underwater sports.

Researchers use many approaches to investigate the influence of sports on individuals as well as the influence of parents on their children. Millions of youth each year take part in sports, which can foster positive development. Of paramount importance to a successful youth sport experience is the relational environment.

Youth sports provide an opportunity for parents and children to form an emotional bond. Research by Dorsch, Smith and McDonough found that parents experienced many changes in their behavior, cognition, affect, and general parent-child relationship as a result of their child's participation in youth sports. Similarly, a child's perceived quality of the parent-child relationship has been shown to be a predictor of a child's enjoyment and experience while playing the sport.

Parents play a large role in the sport experience of their children. In fact, parents have been shown to have the largest impact compared to peers, teachers, and coaches. Their influences can be communicated through support and their own motivations for their child's participation. For this study, we have defined parental support as overt behaviors and activities parents perform to help children be successful in their selected activity and to help them feel positive about their efforts.

Support can be material such as registration or emotional support. Results reported by Brustad suggest that parental beliefs and positive sentiments about their child's physical activity was a greater influence on a child participation and motivation than role-playing factors. Thus, it is important to understand the types of support that many parents provide and

view as important.

Previous research has shown that parents have an important role in their child's development and more recent research suggests this extends into a parent's involvement in their child's activities, such youth sports programs). We argue that relational scaffolding theory, as postulated by Vygotsky, can be used to conceptualize the parent-child interactions surrounding community youth sport participation. Relational scaffolding theory assumes that children learn through supportive interactions with others which make possible thoughts or actions that otherwise would be outside of the grasp of the child. For example, when teaching a child a skill, a parent may begin training the child using a great deal of hands-on instruction and modeling. As the child becomes increasingly more confident in performing the skill, the parent allows the child to function without as much modeling and guidance, while still offering support as needed. Eventually, after the support and training of the parent over a period of time and with increasing mastery, the child is able to maneuver the skill without any assistance from parent [9].

Since youth sports have been viewed by previous researchers and scholars as a mode of instruction, socialization, and development, understanding the nature of the interactions between parents and children is important. To this end, the current study investigates the nature of parent's involvement and their supportive behaviors during their child's participation in a community soccer program. The following two research questions guided this inquiry: What behaviors and activities do parents perform to show support of their child's involvement in a community soccer program? Which supportive behaviors are done the most and least often by parents?

The term «culture» is used in many different ways, for instance, popular culture, mass culture, urban culture, feminist culture, minority culture, corporate culture and, last but not least, youth culture. We can also talk about a cultured person, meaning someone who has good manners and is formally educated in the traditions of literature and art, or about culture shock: a person's disorientation and frustration when experiencing an unfamiliar culture. None of these meanings of “culture” is usually dealt with by ministries of culture or their equivalent governmental authorities.

The word “culture” comes from the Latin, “cultura” meaning “to tend, guard, cultivate, till”. It was first around 1500 CE that the word started to appear in the figurative sense of “cultivation through education” and it was only in the mid-19th century that the word was linked to ideas about the collective customs and ways of life of different societies. It is this meaning of culture as inherited patterns of shared meanings and common understandings that we address in this section [4].

No culture is homogenous. Within each culture, it is possible to identify «subcultures»: groups of people with distinctive sets of practices and behaviours that set them apart from the larger culture and from other subcultures. Culture is as difficult to define as it is to seize; cultures are ever evolving and changing. To paraphrase Heraclitus about not stepping twice in the same river, the culture in which we communicate today is not the same in which we communicated yesterday. Yet, in our eyes and perceptions, it is truly the same.

Young people generally are often portrayed as being full of ambitions and hopes for the world and, therefore, important drivers of cultural change. The United Nations Population Fund describes well this expectation on young people as shapers of the culture of the future. As they grow through adolescence, young people develop their identity and become autonomous individuals. Young people do not share their elders' experiences and memories. They develop their own ways of perceiving, appreciating, classifying and distinguishing issues, and the codes, symbols and language in which to express them [38–46]. Young people's responses to the changing world, and their unique ways of explaining and communicating their experience, can help transform their cultures and ready their societies to meet new challenges. Their dynamism can change some of the archaic and harmful aspects of their cultures that older generations take to be immutable. Culture is everything. Culture is the way we dress, the way

we carry our heads, the way we walk, the way we tie our ties. It is not only the fact of writing books or building houses [1].

Sport is a universal element in all cultures and therefore we have chosen to include it as a theme for Compass. Sport is popular particularly with young people; statistics show that 61 % of young people aged between 15 and 24 participate regularly (at least once a week) in sporting activities in the EU2. Another reason for including sport is that sports provide young people with opportunities for social interaction through which they can develop the knowledge, skills and attitudes necessary for their full participation in civil society. Culture and sport are both human rights and related to various other human rights. They are also the grounds on which human rights are often challenged and abused, including those of young people [2].

The UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights defines culture as follows: Culture encompasses, inter alia, ways of life, language, oral and written literature, music and song, non-verbal communication, religion or belief systems, rites and ceremonies, sport and games, methods of production or technology, natural and man-made environments, food, clothing and shelter and the arts, customs and traditions through which individuals, groups of individuals and communities express their humanity and the meaning they give to their existence, and build their world view representing their encounter with the external forces affecting their lives [5].

Some aspects of culture are highly visible, for instance the way people dress. Other aspects are mostly unconscious, almost instinctive. One way of thinking about culture is to use the metaphor of an iceberg. An iceberg has a visible part above the waterline and a larger, invisible section below. In the same way, culture has some aspects that can be observed and of which we are conscious and other aspects that can only be suspected or imagined and reached through dialogue and introspection [19]. Just as the root of the iceberg is much larger than the upper part, so is the greater part of culture “invisible”. The risk is to take the part for the whole. By focusing on what is visible to us (and that we seem to «understand») we risk missing the essential in the persons, in the human beings.

Culture is also the lens through which we view and interpret life and society. Culture is passed over from one generation to the next one, while incorporating new elements and discarding others. Because we have taken so much of the prevailing culture in with our mother’s milk it is very hard to view our own culture objectively; it just seems to be normal and natural that our own culture feels «right» and other cultures with their different ways of thinking and doing seem unusual – maybe even wrong [3; 7; 26].

Culture is also explained as a dynamic construct made by people themselves in response to their needs. Consider for a moment the arctic environment of northern Sweden; people there face different challenges from people living on the warm shores of the Mediterranean; consequently they have developed different responses – different ways of life – cultures.

We often generalise and speak about a particular country’s culture and overlook the fact that culture is pluralistic. Similarly, it is misleading to talk about youth culture as a homogeneous construct. In Europe, the social, economic changes that have taken place since World War II have led to a burgeoning of youth sub-cultures [8; 10; 25]. Young people, with their own specific needs, knowledge, principles, practices, interests, behaviours and dreams, renew the culture in which they grow up and make it theirs, some by fully embracing it, others by refusing it.

Access to and participation in cultural activities can be a vector of cohesion and integration and promote active citizenship. Thus, it is important that young people have “access to culture”, whether as consumers, for instance of libraries, museums, operas or football matches, or as producers, for instance, of music and video films or active participants in dance or sports [11; 12; 23].

Access of young people to culture may be facilitated in various ways, for example through offering subsidised prices, season tickets, decreased subscription schemes, or free access for young people to museums, art galleries, operas, theatre performances and symphony orchestra

concerts [13; 24; 28]. Access is also encouraged through educational and leisure activities, for example subsidies to youth theatre groups and the provision of youth clubs, community centres, youth and culture centres.

The Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life recommends local and regional authorities to “support organised socio-cultural activities – run by youth associations and organisations, youth groups and community centres – which, together with the family and school or work, are one of the pillars of social cohesion in the municipality or region; these are an ideal channel for youth participation and the implementation of youth policies in the fields of sport, culture, crafts and trades, artistic and other forms of creation and expression, as well as in the field of social action”.

In the understanding of the charter, social and cultural participation are intertwined. Most youth organisations develop their activities in this spirit [14; 15; 22]. They may or not have culture or sport as their first aim, but they exist and work to promote the well being of young people which cannot be realised without a social, cultural and sports component. Some youth organisations address directly forms of cultural participation and intercultural exchange (such as the European Federation for Intercultural Learning, Youth for Exchange and Understanding, or the Ecumenical Youth Council in Europe); others place a more direct focus on sports, such as the International Sports and Cultural Association or the European Sports Non-governmental Organisation [27; 29–37]. All of them, especially the multitude of big and small organisations active at local level, offer opportunities for young people to be actors in social and cultural life, and this means a lot more than to be consumers of cultural offers made by others [6].

Today, as a result of modern technology and globalisation, the two cultures have more in common than they did in the past, but nonetheless they still have many differences, including different notions of what it means to be European [16; 17; 21].

Who we are or believe we are depends to a large extent on the cultures we grow up in, are exposed to or decided to embrace. Each of us, however, is also unique. It is the accident of where we are born that initially defines, for example, the languages we first learn to speak, the food we like best and the religion we follow, or not. Identity, like culture, is a complex concept with parts above and below the line of consciousness that change with time and location. We can talk about personal identity, gender identity, national, cultural, ethnical, class or familial identity, and in fact about any other sort of identity [18; 20].

Accepting that identity is intricate, diverse and dynamic and about being oneself, and at the same time recognising and accepting others' rights to express their own identities is essential to building a culture of human rights, where everyone is due equal rights and respect. Identity is what makes each of us unique. However, this uniqueness is not the same throughout our lives; it is ever changing. Culture in contemporary societies is a site of controversy and struggle over identity, belonging, legitimacy and entitlement.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко В. Ф. Бойовий хортинг та психологічні особливості підготовки спортсменів / В. Ф. Бойко, З. М. Діхтяренко, Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць* / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 46–55.
2. Бойко В. Розвиток силових якостей у студентів-хортингістів / В. Бойко, І. Малинський, Е. Єрмоєнко, З. Діхтяренко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць* / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 7. – С. 104–112.
3. Ерёмєнко Э. А. Воспитание настойчивости у детей 6–7 лет в процессе занятий хортингом / Э. А. Ерёмєнко // *Сибирский педагогический журнал : научное периодическое издание*. Новосибирск, 2013. № 6. С. 209–213.
4. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості у школярів 6–7 років у процесі занять хортингом : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Едуард Анатолійович Єрмоєнко. – К., 2016. – 19 с.
5. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості у школярів 6–7 років у процесі занять хортингом : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Едуард Анатолійович Єрмоєнко. – К., 2016. – 222 с.
6. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотична програма і прикладний хортинг / Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць* / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – С. 10–19.

7. Єрмоєнко Е. А. Вплив здоров'я на біомеханічні показники серця спортсменів вищої кваліфікації за результатами даних ехокардіографії / Е. Єрмоєнко, В. Чибісов, О. Говоруха, Ю. Рейдерман // *Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць* / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2015. – Вип. 4. – С. 92–103.

8. Єрмоєнко Е. А. Декларація хортингу у світі / Е. А. Єрмоєнко // *Колегія Мін-ва України у спр. сім, мол. та сп.* : Київ, 2008. 12 с.

9. Єрмоєнко Е. А. Засади формування цінностей здорового життя учнівської та студентської молоді засобами хортингу / Е. А. Єрмоєнко // *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – Вип. 10 (80) 16. – С. 38–44.

10. Єрмоєнко Е. А. Засоби формування міжособистісної злагоди у вихованців 5–6 років у процесі занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко, О. А. Остряньська // *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. праць. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 14 (41) 13. С. 54–61.

11. Єрмоєнко Е. А. Медико-біологічні та морфофункціональні особливості бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць* / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 112–121.

12. Єрмоєнко Е. А. Міжнародні правила змагань з хортингу / Е. А. Єрмоєнко. Київ : МГО «Міжнародна Федерація Хортингу», 2009. 85 с.

13. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи «хортинг» для учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.

14. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9, 10–11 класи. Варіативний модуль «Хортинг» : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, 2011. – 31 с.

15. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з хортингу для позашкільних навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко. К. : ІТЗО Мін-ва освіти і науки, молоді та спорту України, 2012. 78 с.

16. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма позакласних занять (секції, гуртка) з хортингу для учнів 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // *Мін-во України у справах сім'ї молоді та спорту, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, [та ін.].* – К. : ДНУ «ІТЗО» Мін-ва освіти і науки України, 2014. – 63 с.

17. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма позакласних занять (секції, гуртка) з хортингу для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // *Мін-во освіти і науки України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, [та ін.].* – К. : ДНУ «ІТЗО» Мін-ва освіти і науки України, 2014. – 79 с.

18. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма позакласних занять (секції, гуртка) з хортингу для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // *Мін-во освіти і науки України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, [та ін.].* – К. : ДНУ «ІТЗО» Мін-ва освіти і науки України, 2014. – 54 с.

19. Єрмоєнко Е. А. Національна дитячо-юнацька військово-спортивна гра «Хортинг-Патріот» як форма національно-патріотичного та фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів України. *Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць* / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. К. : Паливода А. В., 2015. Вип. 4. С. 163–185.

20. Єрмоєнко Е. А. Практичний матеріал програми хортингу для виховання наполегливості у дітей 6–7 років. *Актуальні проблеми фізичної культури та спорту (IV науковий напрям: проблеми здоров'я різних верств населення)* : зб. наук. праць ДНДІФКіС. К. 2013. № 28 (3).

21. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць* / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 187–205.

22. Єрмоєнко Е. А. Теорія і методика хортингу : метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. 450 с.

23. Єрмоєнко Е. А. Тренування в хортингу: навчально-методичний посібник. – К. : Паливода А. В., 2009. 227 с.

24. Єрмоєнко Е. А. Формування цінностей здорового життя учнівської молоді засобами хортингу : метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. К. : Паливода А. В., 2017. 440 с.

25. Єрмоєнко Е. А. Формування цінностей здорового життя учнівської та студентської молоді на заняттях хортингом у навчальних закладах / Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць* / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2016. – Вип. 6. – С. 115–123.

26. Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2010. – 108 с.

27. Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Робоча програма та методичні плани навчально-тренувальної роботи для громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування та спортивних клубів, груп різних форм власності / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї молоді та спорту, Українська федерація хортингу. – К. : ВГО «Українська Федерація Хортингу», 2011. – 40 с.

28. Єрмоєнко Е. А. Хортинг : навчальна програма гурткової (секційної) роботи для учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Єрмоєнко Едуард Анатолійович. - Київ : Паливода А. В., 2012. - 268 с.

29. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.

30. Зубалій Н. П. Психологічні та соціальні основи виховання особистості у системі бойового хортингу / Н. П. Зубалій, М. Д. Зубалій, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць* / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 122–129.

31. Оржеховська В. М. Концепція національної філософії виховання дітей та молоді в Україні на засадах хортингу (проект) / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко, Е. А. Єрмоєнко, З. М. Діхтяренко, О. В. Мельник // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2016. – Вип. 5. – С. 17–34.
32. Остапенко О. І. Бойовий хортинг як засіб формування в школярів фізичних здібностей як основи тверезого способу життя в майбутній життєдіяльності / О. І. Остапенко, М. Д. Зубалій, Е. А. Єрмоєнко, М. В. Тимчик // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 166–172.
33. Петрочко Ж. В. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. В. Петрочко, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.
34. Петрочко Ж. В., Єрмоєнко Е. А. Хортинг – школа сили і честі юного українця : метод. посіб. / К. : Паливода А. В., 2016. – 544 с.
35. Присяжнюк С. І. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. І. Присяжнюк, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
36. Сичов С. О. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. О. Сичов, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
37. Тимчик М. В. Хортинг як засіб виховання наполегливості в молодших школярів / М. В. Тимчик, Е. А. Єрмоєнко // Фізичне виховання в рідній школі. – 2014. – № 1. – К. : Педагогічна преса. – С. 38–41.
38. Федорченко Т. Є. Бойовий хортинг як засіб національно-патріотичного виховання і фізичної підготовки школярів, студентської та курсантської молоді / Т. Є. Федорченко, Е. А. Єрмоєнко, З. М. Діхтяренко, В. Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 80–87.
39. «Generation of change, young people and culture», Youth Supplement to UNFPA's State of the World Population Report, 2008: www.unfpa.org/webdav/site/global/shared/documents/publications/2008/swp_youth_08_eng.pdf
40. ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fr.pdf
41. Aime Cesaire, Martiniquen writer, speaking to the World Congress of Black Writers and Artists in Paris: www.wsu.edu/gened/learn-modules/top_culture/quotations-on-culture
42. The online etymology dictionary: www.etymonline.com/index.php?term=culture (traduction libre en français)
43. General comment No. 21 to art. 15, para. 1 (a), of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, Committee on Economic, Social and Cultural Rights, 2009
44. T-Kit on Training Essentials, Council of Europe and European Commission, 2002: www.youth.partnership-eu.coe.int/youth-partnership/publications/T-kits/6/Tkit_6_FR
45. European Sports Charter, Council of Europe, 1993
46. The Great Soviet Encyclopedia, 3rd Edition (1970-1979).

REFERENCES

1. Boyko, V. F., Dikhtiarenko, Z. M., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortynh ta psykholohichni osoblyvosti pidgotovky sportsmeniv* [Combat horting and psychological features of training athletes]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortynhu*: Issue 8 (pp. 46–55). Kyiv: Palyvoda A. V.
2. Boyko, V., Malynskiy, I., Yeromenko, E., & Dikhtiarenko, Z. (2017). *Rozvytok sylovykh yakosteï u studentiv-khortynhystiv* [Development of power qualities in students-hortingists]. *Teoriia i metodyka khortynhu – Theory and Methods of Horting*, 7, 104–112. Kyiv: Palyvoda A. V. [in Ukrainian].
3. Yeromenko, E. A. (2013). *Vospitanie nastoychivosti u detei 6–7 let v protsesse zaniaty khoringom* [Education of persistence in children of 6–7 years in the process of horting] *Siberian Pedagogical Journal: scientific periodical. Novosibirsk. № 6*. P. 209–213.
4. Yeromenko, E. A. (2016). Education of persistence in 6–7-year-old schoolchildren during horting training: PhD abstract dissertation. Kyiv: Palyvoda A. V. 19 p.
5. Yeromenko, E. A. (2016). Education of persistence in 6–7-year-old schoolchildren during horting training: PhD dissertation. Kyiv: Palyvoda A. V. 222 p.
6. Yeromenko, E. A. (2014). *Viyskovo-patriotychna programa i prykladnyi khortynh* [Military-patriotic program and applied horting] In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka horyngu*. – Issue. 1. (pp. 10–19). Kyiv: Palyvoda A. V.
7. Yeromenko, E., Chybisov V., Hovorukha O., Reiderman Y. (2015). *Vplyv zdorovya na biomekhanichni pokaznyky sertsia sportmmeniv vyschoi kvalifikatsii za rezul'tatamy danykh ekhokardiografii* [The impact of health on the biomechanical parameters of the heart of highly qualified athletes according to the results of echocardiography] In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka horyngu*. – Issue. 4. (pp. 92–103). Kyiv: Palyvoda A. V.
8. Yeromenko, E. A. (2008). Declaration of horting in the world / Board of the Ministry of Ukraine in matters of family, youth and sports : Kyiv. 12 p.
9. Yeromenko, E. A. (2016). *Zasady formuvannya tsinnostei zdorovogo zhyttya uchnivskoi ta studentskoi molodi zasobamy khortynhu* [Principles of forming the values of a healthy life of pupils and students by means of horting] *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Seris No 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works*. – K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University. – Issue. 10 (80) 16. – P. 38–44.

10. Yeromenko, E. A., Ostrianska O. A. (2013). *Zasoby formuvannia mizhosobystisnoi zlagody u vykhovantsiv 5–6 rokiu u protsesi zanyat khortynghom* [Means of forming interpersonal harmony in pupils 5-6 years old in the process of horting]. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Seris No 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works. – K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University. – Issue. 14 (41) 13. – P. 54–61.
11. Yeromenko, E. A. (2017). *Medyko-biologichni ta morfofunksionalni osoblyvosti boyovogo khortynghu u protsesi vykhovannia fizychnoi kultury ta osnov zdorovia studentiv* [Medico-biological and morphofunctional features of combat horting in the process of educating physical culture and basics of student health]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortynghu*: Issue 8 (pp. 112–121). Kyiv: Palyvoda A. V.
12. Yeromenko, E. A. (2009). *International horting rules* / Kyiv: INGO «International Horting Federation». 85 p.
13. Yeromenko, E. A. (2012). *Navchalna prohrama hurtkovoyi (sektsiynoyi) roboty «khortynh» dlya uchniv 1-11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv* [The curriculum of the circular (sectional) work «horting» for pupils of grades 1–11 of secondary schools]. – Kyiv: Palyvoda A. V. – p. 268.
14. Yeromenko, E. A. (2011). *Curriculum in physical culture for secondary schools. Grades 5–9, 10–11. Variative module «Horting»: educational publication* / Kyiv: Institute of Innovation. technologies and content of education. – 31 p.
15. Yeromenko, E. A. (2012). *Curriculum on horting for out-of-school educational institutions* / K.: IITZO Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine. p. 78.
16. Yeromenko, E. A. (2014). *Curriculum of extracurricular activities (sections, circles) in horting for students of 1-4 grades of secondary schools* / Ministry of Ukraine for Youth and Sports, Institute of Innovation technologies and content of education, [etc.]. - K.: DNU «IITZO» Ministry of Education and Science of Ukraine. p. 63.
17. Yeromenko, E. A. (2014). *Curriculum of extracurricular activities (sections, clubs) in horting for students 5-9 grades of secondary schools* / Ministry of Education and Science of Ukraine, Institute of Innovative Technologies and Content of Education, [etc.]. – K.: DNU «IITZO» Ministry of Education and Science of Ukraine, p. 79.
18. Yeromenko, E. A. (2014). *Curriculum of extracurricular activities (sections, circles) in horting for 10–11 grades of secondary schools* / Ministry of Education and Science of Ukraine, Institute of Innovative Technologies and Content of Education, [etc.]. - K.: DNU «IITZO» Ministry of Education and Science of Ukraine. p. 54.
19. Yeromenko, E. A. (2012). *Natsionalna dytyachyo-yunatska viyskovo-sportyvna gra «Khortyngh-Patriot» yak forma natsionalno-patriotychnoho ta fizychnoho vykhovannia uchniv zagalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv Ukrainy* [National children's and youth military sports game «Horting-Patriot» as a form of national-patriotic and physical education of students of secondary schools of Ukraine]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka hortynghu*. – Issue. 4. (pp. 163–185). Kyiv: Palyvoda A. V.
20. Yeromenko, E. A. (2013). *Praktychnyi material program khortynhu dlia vykhovannia napoleglyvosti u ditei 6–7 rokiu* [Practical material of the horting program for education of persistence at children of 6-7 years] Actual problems of physical culture and sports (IV scientific direction: health problems of different segments of the population): coll. Science. against DNDIFKiS. K. 2013. № 28 (3).
21. Yeromenko, E. A. (2017). *Systema fizychnoho vykhovannia sportsmeniv boyovogo khortynghu* [The system of physical education of combat horting athletes]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortynghu*: Issue 8 (pp. 187–205). Kyiv: Palyvoda A. V.
22. Yeromenko, E. A. (2014). *Teoriya i metodyka khortynghu* [Theory and Methods of Horting]. – Kyiv: Palyvoda A. V. p. 450.
23. Yeromenko, E. A. (2009). *Trenuvannia v khortynhu* [Training in Horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
24. Yeromenko, E. A. (2017). *Formuvannia tsinnoctei zdorovoho zhyttia uchnivskoi molodi zasobamy khortynhu* [Formation of values of a healthy life of student's youth by means of horting]. Kyiv: Palyvoda A. V. p. 440.
25. Yeromenko, E. A. (2016). *Formuvannia tsinnoctei zdorovoho zhyttia uchnivskoi ta studenskoii molodi na zaniattiakh khortynhom u navchalnykh zakladakh* [Formation of values of healthy life of schoolchildren and student youth at Horting classes in educational institutions]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka hortynghu*: Issue 6 (pp. 115–123). Kyiv: Palyvoda A. V.
26. Yeromenko, E. A. (2010). *Khortyngh. Navchalna prohrama dlya dytyachyo-yunatskykh sportyvnykh shkil* [Horting. Curriculum for children and youth sports schools] – Kyiv: Palyvoda A. V. – p 108.
27. Yeromenko, E. A. (2011). *Horting. Working program and methodical plans of educational and training work for public organizations of physical culture and sports direction and sports clubs, groups of different forms of ownership* / Ministry of Ukraine for Family, Youth and Sports, Ukrainian Horting Federation. Kyiv: NGO «Ukrainian Horting Federation». p. 40.
28. Yeromenko, E. A. (2012). *Horting: curriculum of group (sectional) work for schoolchildren of 1–11 classes of secondary schools* / Kyiv: Palyvoda A. V.
29. Yeromenko, E. A. (2014). *Khortyngh – natsionalnyi vyd sportu Ukrainy* [Horting – the national sport of Ukraine]. Kyiv: Palyvoda A. V. [in Ukrainian].
30. Zubaliy, N. P., Zubaliy, M. D., Yeromenko, E. A., Yeromenko, V. E. (2017). *Psykhologichni ta sotsialni osnovy vykhovannia osobystosti u systemi boyovogo khortynghu* [Psychological and social bases of personality education in the system of combat horting]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortynghu*: Issue 8 (pp. 122–129). Kyiv: Palyvoda A. V.
31. Orzhekhovska, V., Fedorchenko, T., Yeromenko, E., Dikhtiarenko, Z., & Melnyk, O. (2016). *Kontseptsiia natsionalnoi filosofii vykhovannia ditei ta molodi v Ukraini na zasadakh khortynhu (proekt)* [The concept of national philosophy of education of children and youth in Ukraine on the basis of Horting (project)]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka hortynghu*: Issue 5 (pp. 17–34). Kyiv: Palyvoda A. V. [in Ukrainian].

32. Ostapenko, O. I., Zubaliy, M. D., Yeromenko, E. A., Tymchyk, M. V. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib formuvannia v shkoliariv fizychnykh zdbnostoni yak osnovy tverezogo sposobu zhyttia v maybutniy zhyttediyalnosti* [Combat horting as a means of forming physical abilities in schoolchildren as the basis of a sober lifestyle in future life]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 166–172). Kyiv: Palyvoda A. V.

33. Petrochko, Zh. V., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib vykhovannia patriotyzmu u shkoliariv i studentiv* [Combat horting as a means of educating patriotism in schoolchildren and students]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 34–45). Kyiv: Palyvoda A. V.

34. Petrochko, Zh. V. & Yeromenko, E. A. (2016). *Khortynh – shkola syly i tchesti yunoho ukrainsia* [Horting is the school of power and honor of young Ukrainian]. Kyiv: Palyvoda A. V.

35. Prysiazhniuk, S. I., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng ta problema aktyvnogo vidpochynku sportsmeniv u rizni vikovi periody* [Combat horting and the problem of active recreation of athletes at different ages]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 206–218). Kyiv: Palyvoda A. V.

36. Sychov, S. O., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng ta osoblyvosti optymizatsii upravlinnia atletychnym trenuvanniam u protsesi sportyvnoi diyalnosti* [Combat horting and features of optimization of athletic training management in the process of sports activity]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 219–225). Kyiv: Palyvoda A. V.

37. Tymchyk, M. V. & Yeromenko, E. A. (2014). *Khortynh yak zasib vykhovannia napolehlyvosti u molodshykh shkoliariv* [Horting as a means of educating persistence in primary schoolchildren]. In *Fizychni vykhovannia v ridnii shkoli: Issue 1*. Kyiv: Pedahohichna presa.

38. Fedorchenko, T. Y., Yeromenko, E. A., Dikhtiarenko, Z. M., Yeromenko, V. E. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib natsionalno-patriotychnoho vykhovannia i fizychnoi pidgotovky shkoliariv, studentskoi ta kursantskoi molodi* [Combat horting as a means of national-patriotic education and physical training of schoolchildren, students and cadets]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 80–87). Kyiv: Palyvoda A. V.

39. «Generation of change, young people and culture», Youth Supplement to UNFPA's State of the World Population Report, 2008: www.unfpa.org/webdav/site/global/shared/documents/publications/publications/2008/swp_youth_08_eng.pdf

40. ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fr.pdf

41. Aime Cesair, Martiniquen writer, speaking to the World Congress of Black Writers and Artists in Paris: www.wsu.edu/gened/learn-modules/top_culture/quotations-on-culture

42. The online etymology dictionary: www.etymonline.com/index.php?term=culture (traduction libre en français)

43. General comment No. 21 to art. 15, para. 1 (a), of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, Committee on Economic, Social and Cultural Rights, 2009

44. T-Kit on Training Essentials, Council of Europe and European Commission, 2002: www.youth.partnership-eu.coe.int/youth-partnership/publications/T-kits/6/Tkit_6_FR

45. European Sports Charter, Council of Europe, 1993

46. The Great Soviet Encyclopedia, 3rd Edition (1970-1979).

Савченко Анатолій, Єрьоменко Едуард

Бойовий хортинг - виховна практика для молоді

Анотація. Бойовий хортинг є універсальним елементом у всіх культурах бойового мистецтва військовослужбовців і правоохоронців України, оскільки є національним професійно-прикладним видом спорту. Він є особливо популярний серед молоді; статистика показує, що 61 % молодих людей у віці від 15 до 24 років регулярно (принаймні, один раз на тиждень) беруть участь у спортивних заходах. Ще однією причиною популярності бойового хортингу є те, що спорт надає молодим людям можливості для соціальної взаємодії, завдяки якій вони можуть розвивати знання, навички та ставлення, необхідні для їх повної участі в громадянському суспільстві. Бойовий хортинг та культура є правами людини, і пов'язані з різними іншими правами.

Ключові слова: бойовий хортинг, українська бойова культура, фізична культура, спорт, молодь, змагання, суспільство, соціальний, фізичні навички, фізичні вправи, ідентичність, національний вид спорту України, спортсмени, тренери, судді.

Савченко Анатолій, Єрьоменко Едуард

Боевой хортинг - воспитательная практика для молодежи

Аннотация. Боевой хортинг является универсальным элементом во всех культурах украинского спорта и является национальным профессионально-прикладным видом спорта военнослужащих и сотрудников правоохранительных органов Украины. Он особенно популярен среди молодежи; статистика показывает, что 61 % молодых людей в возрасте от 15 до 24 лет регулярно (по крайней мере, один раз в неделю) участвуют в спортивных мероприятиях. Еще одной причиной популярности боевого хортинга является то, что спорт оказывает молодым людям возможности для социального взаимодействия, благодаря которой они могут развивать знания, навыки и отношения, необходимые для их полного участия в гражданском обществе. Боевой хортинг и культура являются правами человека, и связанные с различными другими правами.

Ключевые слова: боевой хортинг, национальный профессионально-прикладной вид спорта Украины, культура, самооборона, приёмы единоборства, физическая культура, спорт, молодежь, соревнования, общество, социальный, физические навыки, физические упражнения, идентичность.

НАШІ АВТОРИ

- Бойко Валерій** професор, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри хортингу та реабілітації Навчально-наукового інституту спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України
- Болтівець Сергій** доктор психологічних наук, професор, завідувач Відділу розвитку молодіжної політики Державного інституту сімейної та молодіжної політики України
- Діхтяренко Зоя** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хортингу та реабілітації ННІСФБПР Університету ДФС України, старший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя ІПВ НАПН України, майстер спорту України з хортингу, академік міжнародної Академії культури безпеки, екології та здоров'я – «МАКБЕЗ», голова науково-методичної колегії Національної федерації бойового хортингу України, член кафедри ЮНЕСКО «Превентивна освіта і соціальна політика», голова ГО «Об'єднання педагогів і науковців України»
- Єрмоменко Вероніка** майстер спорту України з хортингу, студентка стоматологічного факультету Національного медичного університету імені О. О. Богомольця та військової кафедри Всеукраїнської військової медичної академії, студентка Навчально-наукового інституту спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України
- Єрмоменко Едуард** кандидат педагогічних наук, заступник директора Навчально-наукового інституту спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України, професор кафедри хортингу та реабілітації, член кафедри ЮНЕСКО «Превентивна освіта і соціальна політика», Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України, президент Всесвітньої федерації бойового хортингу, учасник бойових дій
- Зубалій Микола** кандидат педагогічних наук, доктор філософії, член-кореспондент УАН, старший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України
- Зубалій Ніна** кандидат психологічних наук, доктор філософії, доцент кафедри практичної психології Інституту педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова

- Івашковський Віталій** кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, учасник бойових дій, майстер спорту України з хортингу
- Остапенко Олександр** кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України
- Острианська Олена** кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України
- Петрочко Жанна** доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, Заслужений працівник науки і техніки України
- Присяжнюк Станіслав** доктор педагогічних наук, професор кафедри безпеки життєдіяльності та охорони праці Державного університету телекомунікацій
- Савченко Анатолій** кандидат педагогічних наук, професор кафедри сучасних європейських мов Навчально-наукового інституту гуманітарних наук Університету державної фіскальної служби України
- Сичов Сергій** доктор педагогічних наук, професор кафедри біобезпеки і здоров'я людини Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»
- Суліма Ігор** генерал-майор Збройних Сил України, член Президії Національної федерації бойового хортингу України
- Тимчик Микола** кандидат педагогічних наук, науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання факультету фізичного виховання і спорту НПУ імені М. П. Драгоманова, майстер спорту України з хортингу
- Федорченко Тетяна** доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України

Наукове видання

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ХОРТИНГУ

(українською, російською та англійською мовами)

Збірник наукових праць

Засновано в 2014 р.

Випуск 8

*Літературний редактор Ю. Г. Морозов
Англомовний редактор О. О. Бережний
Технічний редактор Ю. С. Стіпон
Дизайн обкладинки Ю. О. Ліщук*

*Відповідальний секретар збірника,
науковий редактор
і комп'ютерна верстка З. М. Діхтяренко*

Підписано до друку 29.12.2017 р.
Формат 70x108/16
Умов. друк. арк. 23,2

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0329
Наклад 300 пр.

Видавець – Паливода Алла Володимирівна
03061, м. Київ, пр-т Відрадний, 95/Е; тел./факс (044) 351-21-91
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 283 від 18.12.2000 р.)

Віддруковано в друкарні ФОП ПАЛИВОДА А. В.
03061, м. Київ, пр-т Відрадний, 95/Е; тел./факс (044) 351-21-90